

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

สาทิศ ปิงรัมย์¹ ปรีชา ปาโนรัมย์² สุรียา รักการศิลป์³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

²ที่ปรึกษาหลัก คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

³ที่ปรึกษาร่วม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

¹SatitP@gsb.or.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะในการบริหารเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ คณะกรรมการ จำนวน 70 คน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านภายในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 340 คน ได้มาโดยการคำนวณจากสูตรของทาโร่ ยามาเน (Taro Yamane) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 และสุ่มโดยวิธีแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 7.56 – 52.01 มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มผู้ตอบแบบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 41 – 50 ปี การระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อาชีพเกษตรกรกรรม และมีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท 2) การศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม ด้านความคุ้มค่า และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความโปร่งใส ตามลำดับ และ 3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ควรให้สมาชิกทุกคนร่วมทำงานอย่างเข้าใจ และรักษาระเบียบกติการวมทั้งคณะกรรมการด้วย รองลงมาคือ ควรให้ประธานกองทุนตั้งข้อบังคับและกฎเกณฑ์ให้เด่นชัด และกองทุนหมู่บ้านต้องเข้ามีส่วนร่วมในการพิจารณาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม และมีการจัดอบรมคณะกรรมการกองทุนในระดับอำเภอเป็นประจำทุกปี ตามลำดับ

คำสำคัญ: การเพิ่มประสิทธิภาพ, การบริหาร, กองทุนหมู่บ้าน

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to enhance the management efficiency of Village Funds of Lam Plai Mat District, Buriram province and 2) to study the guidelines and suggestions in the management for enhancing the management efficiency of Village Funds of Lam Plai Mat District, Buriram province. The samples were 70 committee and 340 members of village funds at Lam Plai Mat Sub-district, Lam Plai Mat District, Buriram province, determined by Taro Yamane sample size formula with the scope of errors at 0.05 and selected by the stratified random sampling method. The instrument used to collect the data was a questionnaire conducted by the researcher with three parts: checklist, five-rating scale, and open-ended question. Its discrimination was 7.56-52.01 and reliability was 0.96. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The findings were as follows: 1) Most respondents were male from 41-50 years of age. Their education was high school and vocational levels, their careers were agriculture, and their income 5,001 - 10,000 baht. 2) The opinions of the committee and members of the village funds on the management efficiency of the village funds of Lam Plai Mat district, Buriram province were overall at a high level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at high level. The highest mean score was the law, followed by the virtue, the value, and the lowest mean score was transparency respectively, and 3) The opinions and suggestions of the committee and members of the village funds on the management efficiency of the village funds of Lam Plai Mat district, Buriram province mostly revealed that all members should cooperate with each other understandingly and follow the rules and regulations, the president of village funds should set the regulations and the rules clearly, the village funds had to participate in considering the community concretely, the annual training should be provided for committee of funds at the district level respectively.

Keywords : Enhancing the efficiency, Administration, village funds.

1. บทนำ

แนวคิดในการพัฒนาประเทศไทยให้สามารถดำรงอยู่ในประชาคมโลกท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วได้อย่างมั่นคง มีเกียรติศักดิ์ศรี สงบสุขและสันติกับนานาประเทศ และเป็นสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันนั้น จำเป็นต้องทบทวน คุณภาพเชิงพลวัตใหม่ เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และวิถีการพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางบนพื้นฐานความแตกต่างของระบบเศรษฐกิจและสังคมชนบทและสังคมในเมือง เพื่อให้เกิดความสมดุลพอดีระหว่าง

ความเข้มแข็งในการพึ่งตนเองของประชาชนและชุมชนท้องถิ่นในชนบทที่เป็นฐานรากของสังคมและความสมดุลในประโยชน์ของการพัฒนาแก่ทุกภาคส่วนเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรมกับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของภาคธุรกิจในเมืองและความร่วมมือเป็นเครือข่ายพันธมิตรการพัฒนาต่างประเทศต่าง ๆ ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2549 : 1 – 3)

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริมและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชน นับเป็นนโยบายที่มีความสำคัญยิ่งในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้าง และการพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. 2547 : 1 – 2)

การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น มีการบริหารกองทุนโดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวนไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิก จากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุน เป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรคำนึงถึงจำนวนกรรมการชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน มีหน้าที่บริหารจัดการกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับดูแลจัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุนเพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ออกระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก รับสมัครสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิกทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชน ปีเจกบุคคลในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง สืบสวนและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมครัวเรือนและวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น ตลอดจนสำรวจและจัดทำข้อมูล ดังกล่าวของกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง พิจารณาการให้กู้ตามระเบียบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กองทุนกำหนด ทำนิติกรรมสัญญาหรือดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. 2547 : 3 – 10)

ในภาวะที่ประเทศประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ อันส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยทั่วไป ทั้งในพื้นที่ชนบทและชุมชนในเมือง รัฐบาลจึงมีแนวความคิดเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศขึ้นมา โดยแนวความคิดดังกล่าวมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ลดรายจ่ายของประชาชนและมุ่งเน้นให้โอกาสแก่ภาคประชาชน โดยเฉพาะคนที่มีฐานะยากจนในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

ในการนี้รัฐบาลจึงได้กำหนดให้มี “นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” และจัดให้เป็นนโยบายเร่งด่วนในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2544 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นเครื่องมือในการกระจายโอกาสให้แก่คนที่

มีฐานะยากจนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน รวมถึงโอกาสที่ทำให้คนที่มีฐานะยากจนได้เข้าถึงแหล่งความรู้ต่าง ๆ โดยสนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาสังคมด้วยภูมิปัญญาของตนเอง ที่ผ่านมาการพัฒนาที่มุ่งเน้นในเรื่องของรูปแบบมากเกินไป อันที่จริงแล้วการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ควรจัดให้ประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการจัดการปัญหาด้วยตัวเอง โดยหลักการกระจายอำนาจนี้ไม่ใช่การมุ่งเน้นในเรื่องรูปแบบ แต่เป็นการให้ความอิสระและการให้โอกาสประชาชนใช้ภูมิปัญญาบริหารจัดการหมู่บ้านและชุมชนของตนเองจริง ๆ

จากบทบาหน้าที่ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการกองทุนมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ตั้งแต่เริ่มเตรียมความพร้อมของกองทุน การบริหารเงินกองทุนให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งการจัดสรรผลประโยชน์ให้เกิดความเป็นธรรมและทั่วถึงแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ที่สำคัญต้องบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านที่กำหนดเอาไว้ เพื่อช่วยให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะในการบริหารเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

3. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ ดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักการบริหารจัดการที่ดีแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

3.1.1 ด้านนิติธรรม (Rule of Law)

3.1.2 ด้านคุณธรรม (Moral)

3.1.3 ด้านความโปร่งใส (Transparency)

3.1.4 ด้านการมีส่วนร่วม (Participation)

3.1.5 ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility)

3.1.6 ด้านความคุ้มค่า (Definition)

3.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการ จำนวน 70 คน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านภายในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2,275 คน จากกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดจำนวน 199 กองทุน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการ จำนวน 70 คน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านภายในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 340 คน ได้มาโดยการคำนวณจากสูตรของทาโร่ ยามาเน (Taro Yamane) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 และสุ่มโดยวิธีแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportion Stratified Random Sampling)

3.3 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการจัดการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ระหว่าง วันที่ 1 มิถุนายน 2560 – วันที่ 30 สิงหาคม 2560

3.4 ขอบเขตด้านสถานที่

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการ จำนวน 70 คน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านภายในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2,275 คน จากกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดจำนวน 199 กองทุน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการ จำนวน 70 คน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านภายในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 340 คน ได้มาโดยการคำนวณจากสูตรของทาโร่ ยามาเน (Taro Yamane) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 และสุ่มโดยวิธีแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportion Stratified Random Sampling)

4.2 เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยได้รับคำปรึกษาแนะนำจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาทางเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกโดยวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการทดสอบ t - test ถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์ มีค่าอำนาจจำแนกสูง ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 7.56 – 52.01 แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่น 0.96

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

4.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

4.3.2 ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4.3.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

5. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 41 – 50 ปี การระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อาชีพเกษตรกรกรรม และมีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท
2. การศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม ด้านความคุ้มค่า และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความโปร่งใส ตามลำดับ
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ควรให้สมาชิกทุกคนร่วมทำงานอย่างเข้าใจ และรักษาระเบียบกติกาพร้อมทั้งคณะกรรมการด้วย รองลงมาคือ ควรให้ประธานกองทุนตั้งข้อบังคับและกฎเกณฑ์ให้เด่นชัด และกองทุนหมู่บ้านต้องเข้ามีส่วนร่วมในการพิจารณาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม และมีการจัดอบรมคณะกรรมการกองทุนในระดับอำเภอเป็นประจำทุกปี ตามลำดับ

6. อภิปรายผลและสรุปผล

จากการวิจัยเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างดี ปรัชญาของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านที่มีความต้องการให้ชุมชนเป็นคนกำหนดอนาคตของตนเอง คิด ตัดสินใจ ดำเนินการโดยคนในชุมชน บริหารงานภายใต้การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนในทุกขั้นตอน มีการตั้งกฎระเบียบ หรือข้อบังคับของกองทุน สมาชิกทุกคนต้องร่วมกันกำหนดระเบียบดังกล่าวขึ้น เพื่อเป็นข้อตกลงกลางในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิก ดังนั้น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจึงเป็นบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกส่วนใหญ่ให้เป็นผู้บริหารจัดการกองทุนภายใต้การกำกับของสมาชิกกองทุนทุกคน สมาชิกกองทุนจึงสามารถรับรู้การทำงาน รวมถึงตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการกองทุนได้ตลอดเวลา ทำให้สามารถเสนอแนะให้ความเห็น เพื่อให้คณะกรรมการปรับปรุงวิธีการทำงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ อีกทั้งกองทุนหมู่บ้านจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้สมาชิกกองทุนได้กลับไปลงทุนพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ บรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนของประชาชน และการ

พิจารณานอมนัดเงินกู้ ทำให้มีความรวดเร็วทันต่อการนำไปใช้ลงทุนในการประกอบอาชีพและป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวลักษณ์ แฉมศิริ (2553 : 78 – 79) ได้ศึกษาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า 1) สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยรวมและจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ และด้านการควบคุม 2) สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา การเร็ว (2552 : 75 - 78) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีต่อการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีต่อการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกับระดับการศึกษาและความสัมพันธ์กับกองทุน ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นด้านการทำบัญชีมากที่สุดรองลงมา คือ ด้านระเบียบข้อบังคับ ด้านการบริหารจัดการกองทุน ด้านการพิจารณาให้เงินกู้และด้านนิติกรรมสัญญา ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ ควรให้สมาชิกทุกคนร่วมทำงานอย่างเข้าใจ และรักษาระเบียบกติกาพร้อมทั้งคณะกรรมการด้วย ควรให้ประธานกองทุนตั้งข้อบังคับและกฎเกณฑ์ให้เด่นชัด และกองทุนหมู่บ้านต้องเข้ามีส่วนร่วมในการพิจารณาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม และมีการจัดอบรมคณะกรรมการกองทุนในระดับอำเภอเป็นประจำทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพงษ์ เองฉ้วน (2553 : 65 – 67) ได้ศึกษาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านสมิหลัง ตำบลแหลมสัก อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ พบว่า ข้อเสนอแนะ คนในชุมชน ต้องมีความตระหนักและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชน มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองศิลป์ ภูแก้ว (2554 : 125 – 129) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน บ้านโคกสีทองกลาง ตำบลโคกสีทองกลาง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ควรมีการกำหนดแผนการส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้ชัดเจน ควรมีการจัดบอร์ดแนะนำคณะกรรมการกองทุนและหน้าที่ความรับผิดชอบ ควรมีการยึดอายุในการชำระคืนเงินกู้ให้เหมาะสม ควรมีการฝึกอบรมสมาชิกใน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชชุดา รัตนประยูร (2555 : 55 – 57) ได้ศึกษาการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่ตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย พบว่า ควรมีอาคารสำหรับดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยเฉพาะ คณะกรรมการมีความเข้มงวดเรื่องการอนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิก สมาชิกไม่ควรให้ผู้อื่นยืม

สิทธิ์ในการกู้ยืม ควรจัดให้มีการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแก่กรรมการกองทุน การส่งเสริมให้กองทุนหมู่บ้านเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้อย่างจริงจัง และควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานกองทุน

7. ข้อเสนอแนะ

จากความมุ่งหมายผลการวิจัย เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

7.1.1 ควรฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการติดตาม ตรวจสอบ การประเมินผล และการจัดทำบัญชี แก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถกำหนดกิจกรรมในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน

7.1.2 ควรมีการประเมินปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขร่วมกันระหว่างสมาชิกและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

7.1.3 ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุนควรมีการรับฟังความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ โดยการจัดการประชุมทุกเดือน

7.1.4 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านควรออกไปเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง

7.2 ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาผลกระทบที่เกิดจากนโยบายกองทุนหมู่บ้านทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านหลังจากได้รับเงินกองทุนหมู่บ้านไปแล้ว

7.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริง เพื่อให้ทราบว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่หรือไม่

7.2.3 ควรศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน ในเขตอำเภออื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา การเร็ว. (2552). **ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย**. รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เยาวลักษณ์ แฉมศิริ. (2553). **การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม**. ค้นคว้าอิสระ รพ.ม. (สาขาวิชานโยบายสาธารณะ) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เรืองศิลป์ ภูแก้ว. (2554). **ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านโคกสีทองกลาง ตำบลโคกสีทองกลาง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม**. สารนิพนธ์

- รศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารงานท้องถิ่น) ชัยภูมิ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ชัยภูมิ.
- วิษชุดา รัตน์ประยูร. (2555). การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่ตำบลสถาน
อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. ค้นคว้าอิสระ ปร.ม. (สาขาวิชาการจัดการทั่วไป)
เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วีระพงษ์ เอ่งฉ้วน. (2553). การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านสมิหลัง ตำบล
แหลมสัก อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่. ค้นคว้าอิสระ ปร.ม. (สาขาวิชาการบริหารทั่วไป)
ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2547). ระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544.
กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2549). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทาง
อิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics : an Introductory Analysis*. 3rd ed. New York : Harper
& Row.